

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/73/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6720205239
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6720205239.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD., ako členov senátu, v spore žalobcu: KOOOPERATIVA poisťovňa a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Štefánikova 4, 816 23 Bratislava, zast. JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom so sídlom AK Vajnorská 55, 831 03 Bratislava, proti žalovanému: R. N., nar. XX. decembra XXXX, trvale bytom T. Q. XX, XXX XX A. L., zast. JUDr. Idou Cabanovou, advokátskou so sídlom AK Mičinská cesta 35, 974 01 Banská Bystrica, o zaplatenie 1.372,59 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č.k. 10C/48/2020-101 zo dňa 30. júna 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku II., ktorým okresný súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a vo výroku III. o nároku na náhradu trov konania p o t v r d z u j e.

II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100%, ktoré mu je žalobca p o v i n n ý zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 10C/48/2020-101 zo dňa 30. júna 2021 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť žalobcovi 343,15 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 343,15 Eur od 22.02.2019 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (prvá výroková veta). V prevyšujúcej časti žalobu zamietol (druhá výroková veta). O nároku na náhradu trov konania rozhodol okresný súd tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100% z prisúdenej sumy (tretia výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 1.372,59 Eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzatvoril poisťnú zmluvu pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla; dňa 22.10.2017 došlo v rámci poisťného vzťahu k poisťnej udalosti; poisteným motorovým vozidlom došlo k poškodeniu zdravia poškodených W. U., H. J. a R. J., ktorí si uplatnili nárok na náhradu škody u svojho poisťovateľa Všeobecná zdravotná poisťovňa a.s. (ďalej aj „VZP“). Žalobca ako refundáciu vyplatil VZP poisťné plnenie v sume 1.372,59 Eur. Žalobca v žalobe zdôraznil, že žalovaný sa odmietol po dopravnej nehode podrobiť dychovej skúške na prítomnosť návykovej látky, z uvedeného dôvodu uplatňuje voči žalovanému regresný nárok vo výške 1.372,59 Eur, žalovaný na výzvu nárok neuhradil. Žalobou uplatnený nárok žalobca odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 12 ods.1 písm. h) zákona č.381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla; úrok z omeškania uplatnil s poukazom na ustanovenie § 517 Občianskeho zákonníka. Žalovaný

v odpore proti prv vydanému platobnému rozkazu nárok neuznal, najmä tvrdil, že žalobca má síce nárok na regresnú náhradu, posúdenie jej výšky je úlohou súdu a nie autokratickým rozhodnutím žalobcu ako poisťovne. V tomto smere poukázal na niektoré rozhodnutia všeobecných súdov a na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. IV. ÚS 377/2018-52. Obranou žalovaného bolo aj tvrdenie, že poškodená W. U. nebola v čase dopravnej nehody pripútaná. Uviedol, že podľa znaleckého posudku boli u neho v krvi zistené také zbytkové stopy po omamných látkach, ktoré nemohli ovplyvniť jeho psychické, motorické a senzorické funkcie vodiča. Napokon poukázal na svoje majetkové pomery; aj keď je zamestnaný, nevychádzajú mu splátky dlhov a musí mu pri ich splácaní pomáhať jeho matka. Postih poisťovateľa proti poisťníkovi má plniť funkciu výchovnú, čiastočne aj represívnu ale nikdy nie likvidačnú, ohrozujúcu existenciu poisteného a jeho rodiny. Ak by súd priznal žalobcovi regresnú náhradu, bola by pre žalovaného likvidačná.

1.2 Okresný súd aplikoval ustanovenia § 420 ods.1, § 826 Občianskeho zákonníka; § 9 ods.7 písm. c) zákona č.580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení; ustanovenia § 287 ods.1, ods.2, § 288 ods.1, ods.2 Trestného poriadku; § 73 ods.1, ods.2 písm. d), ods.4, § 130 ods.5, § 157 ods.1, § 289 ods.1 Trestného zákona; ďalej ustanovenia § 4 ods.1 ods.2, § 12 ods.1 písm. a), ods.4, § 15 ods.1, ods.2 zákona č.381/2001 Z.z.; § 4 ods.2 písm. d) zákona č.8/2009 Z.z. o cestnej premávke. Pri rozhodovaní o úroku z omeškania okresný súd aplikoval ustanovenie § 517 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č.87/1995 Z.z.; pri rozhodovaní o trovách konania aplikoval ustanovenie § 255 ods.1 a § 262 ods.1 zákona č.160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou, vyjadreniami strán sporu, vylúchol žalovaného a oboznámil sa s listinami obsiahnutými v súdnom spise, predloženými stranami sporu.

1.3 Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie považoval za nesporné, že dňa 22.10.2017 došlo k dopravnej nehode, spôsobenej motorovým vozidlom žalovaného; motorové vozidlo bolo povinne zmluvne poistené u žalobcu; dopravnú nehodu zavinil žalovaný, ktorý bol zároveň poisťníkom z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Pri dopravnej nehode došlo k škodám na zdraví spolujazdcov žalovaného, okrem iného u W. U., ktorej bola poskytnutá zdravotná starostlivosť a náhradu nákladov si VZP uplatnila u žalovaného a aj priamo voči žalobcovi titulom povinného zmluvného poistenia. Celková výška nákladov za poskytnutú starostlivosť spolujazdcom žalovaného predstavovala sumu 3.279,65 Eur, vo vzťahu k poškodenej W. U. išlo o sumu 1.372,59 Eur, čo predstavuje výšku žalovanej sumy; žalobca si uplatnil voči žalovanému nárok na 100% regresnej náhrady. V súvislosti s dopravnou nehodou bol žalovaný právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp.zn. 4T/75/2018 zo dňa 18.9.2018 za prečin ublíženia na zdraví; v rámci adhézneho konania bola žalovanému uložená povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe škodu spôsobenú spoločnosti VZP vo výške 3.279,65 Eur. Žalobca platil v prospech VZP náklady za poskytnutú zdravotnú starostlivosť W. U. v sume 1.372,59 Eur. Okresný súd ustálil, že žalobca si žalobou voči žalovanému uplatnil regresný nárok podľa § 12 ods.1 písm. a) zákona č.381/2001 Z.z., nakoľko pri šetrení dopravnej nehody bolo zistené, že žalovaný mal v krvi, resp. v moči, pozitívny nález na návykové látky.

1.4 Pokiaľ ide o obranu žalovaného spočívajúcu v námietke premlčania, súd prvej inštancie túto vyhodnotil ako nedôvodnú; premlčacia doba je pri regresnom nároku podľa ustanovenia § 12 ods.1 písm. a) zákona č.381/2001 Z.z. trojročná, žalobca ako poisťovateľ plnil VZP dňa 5.11.2018 a žaloba bola podaná dňa 1.12.2020; okresný súd ustálil, že žaloba bola podaná včas. Pokiaľ ide o obranu žalovaného, že návykové látky boli u neho zistené v takých množstvách, že nemohli ovplyvniť konanie a správanie žalovaného v čase dopravnej nehody, okresný súd ustálil, že táto otázka bola primárne relevantná v rámci trestného konania. S poukazom na ustanovenie § 12 ods.1 písm. a) zákona č.381/2001 Z.z. však konštatoval, že vo vzťahu k uplatnenému regresnému nároku súd neskúma, či vo vzťahu k základu nároku, či návyková látka mala vplyv na vedenie motorového vozidla, resp. či existuje príčinná súvislosť medzi užitím návykovej látky a spôsobenou dopravnou nehodou. Poisťovateľ si môže regresný nárok uplatniť v rozsahu poistného plnenia, resp. v jeho časti, v prípade, že vodič motorové vozidlo viedol pod vplyvom návykovej látky. Zákoné ustanovenie tu nedefinuje podmienku, že dopravná nehoda bola spôsobená pod vplyvom návykovej látky. Navyše vodič nesmie viesť vozidlo v takom čase po požití alkoholu alebo návykovej látky, keď sa táto môže v jeho organizme ešte nachádzať. Vzhľadom k tomu, že v čase dopravnej nehody, ktorú zavinil žalovaný, mal žalovaný v organizme návykovú látku, bola splnená podmienka, že viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky. Súd prvej inštancie tak ustálil, že základ uplatneného nároku v zmysle ustanovenia § 12 ods.1 písm. a) zákona č.381/2001 Z.z. je daný.

1.5 Pokiaľ ide o výšku uplatneného nároku súd prvej inštancie nesúhlasil s názorom žalovaného, podľa ktorého mal prehodnotiť samotný nárok VZP s prihliadnutím na skutočnosť, že poškodená W. U. nebola v čase dopravnej nehody pripútaná. Výšku plnenia žalobcom v prospech VZP nebolo možné prehodnotiť z dôvodu, že táto výška vyplýva z právoplatného rozsudku vydaného v trestnom konaní. Nevyhovelo tak návrhu žalovaného v tomto smere vykonať znalecké dokazovanie. Dôvodom, pre ktorý prehodnotil dôvodnosť výšky uplatneného nároku bola skutočnosť, že prihliadal na závery uvedené v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV. ÚS 377/2018-52 zo dňa 31.01.2019 a v ňom citovanom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/204/2014 zo dňa 28.6.2016, podľa ktorého regresná náhrada má plniť výchovný a nie likvidačný účel, má tiež zohľadniť okolnosti, za ktorých k vzniku škody došlo. Voči žalovanému sú vedené štyri súdne konania a súd v tejto súvislosti vyhodnocoval primeranosť požadovanej náhrady, nakoľko je nutné zohľadniť pri posúdení primeranosti výšky regresnej náhrady tri kritéria, a to výšku plnenia a mieru jej percentuálneho zníženia, okolnosti, za ktorých došlo ku škode došlo, vrátane miery vplyvu návykovej látky na vznik nehody a na majetkové, resp. ekonomické pomery toho, kto škodu spôsobil. Uvedené kritériá je potrebné vyhodnotiť tak, aby bol dosiahnutý účel regresnej náhrady.

1.6 V naznačenom smere súd prvej inštancie poukázal na konania vedené na okresnom súde pod sp.zn. 8C/17/2020, 17C/17/2020 a 10C/14/2020 a v prejednávanej veci (10C/48/2020); je zrejmé, že žalobca voči žalovanému eviduje aj ďalšie nároky. Ak by voči žalovanému bola uplatňovaná vo všetkých veciach regresná náhrada v rozsahu 100%, táto suma by presiahla 14.000,-Eur; v prípade, ak by nebolo uplatňované bolestné ohľadne H. J. a R. J., suma by dosiahla takmer 10.000,-Eur. Okresný súd prihliadal k osobným zárobkovým a majetkovým pomerom žalovaného, ktorý dosahuje príjem cca 800,-Eur mesačne; z uvedeného príjmu uhrádza splátky úverov vo výške 730,-Eur, najmä pokiaľ ide o financovanie kúpy motorového vozidla, ktoré bolo u žalobcu povinne zmluvne poistené. Časť úverov mala byť použitá na mimosúdne vyrovnanie s poškodenými z predmetnej dopravnej nehody. Na základe uvedeného okresný súd konštatoval, že pokiaľ by bol žalovaný zaviazaný uhradiť v prospech žalobcu sumu cca 10.000,-Eur až 14.000,-Eur, bolo by to pre žalovaného ekonomicky likvidačné.

1.7 Pri posúdení kritérií pre stanovenie výšky regresného nároku okresný súd zohľadnil aj skutočnosť, že zo znaleckého dokazovania, vykonaného v trestnom konaní vyplýva, že žalovaný mal síce v čase dopravnej nehody zistené v krvi návykové látky, ich koncentrácia bola nízka a v hodnotách, ktoré sú všeobecne považované za nevýznamné z hľadiska ovplyvnenia účastníka cestnej premávky. Znalec uviedol, že v danom prípade išlo o podlimitnú koncentráciu, ktorá podstatným spôsobom neovplyvňuje schopnosť viesť motorové vozidlo. Zistené koncentrácie u žalovaného označil znalec za nízke, nedosahujúce limitné hodnoty stanovujúce ovplyvnenie psychických, motorických a senzorických funkcií. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalovaný nemal byť postavený na rovnakú úroveň ako vodič, ktorý spôsobí dopravnú nehodu pod vplyvom ťažkej opitosti, prípadne požitia omamných látok v takých koncentráciách, ktoré by podstatným spôsobom ovplyvnili jeho schopnosť viesť motorové vozidlo.

1.8 Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie považoval za primeranú výšku regresnej náhrady sumu 343,15 Eur, čo zodpovedá podielu 25% regresnej náhrady z pôvodne požadovanej náhrady (1.372,59 Eur); takáto výška náhrady plní výchovný účinok, ale zároveň nie je pre žalovaného ekonomicky likvidačná. Z uvedených dôvodov v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Úrok z omeškania žalobcovi priznal z prisúdenej sumy v uplatnenej výške; žalobca nárok na úrok z omeškania uplatnil v zákonnej výške a správne odo dňa 22.02.2019, nakoľko ustálil, že žalovaný bol v omeškani s úhradou prisúdenej sumy odo dňa nasledujúceho po uplynutí 15 dňovej lehoty vyplývajúcej z výzvy žalobcu.

1.9 Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 255 ods.1 C.s.p. a o trovách rozhodol na základe úspechu v spore. Nárok na náhradu trov konania priznal žalobcovi vo výške 100% nie z uplatneného, ale z prisúdeného nároku. Mal za to, že žalobca bol v plnom rozsahu úspešný, základ nároku bol daný a výška priznaného nároku bola prisúdená na základe úvahy súdu. Poukázal pritom na závery vyplývajúce z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I.ÚS 56/2017 zo dňa 08.02.2017; ani nová právna úprava podľa C.s.p. nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechu v prípadoch, ak výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, jeho druhému výroku, ktorým okresný súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca (ďalej aj „odvolateľ“), v ktorom

navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a žalobcovi prizná nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100% a náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Alternatívne navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Uplatnil odvolacie dôvody uvedené v ustanovení § 365 ods.1 písm. d), f) a h) C.s.p., tvrdil tak, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 V konkrétnostiach namietal, že v konaní uplatnil nárok podľa § 12 ods.1 písm. a) zákona č.381/2001 Z.z., ktorý právna veda označuje ako postihové právo poisťovne - regres. Nejde o nárok na náhradu škody vzniknutej poškodenému; nárok poisťovateľa vyplýva z poistného vzťahu založeného poistnou zmluvou; postih poisťovne proti poistníkovi nemá charakter nároku na náhradu škody. Postihové právo (regres) vzniklo žalobcovi ako poisťovní okamihom výplaty poistného plnenia poškodenému; predpokladom a základnou podmienkou pre riadne uplatnenie nároku bolo priznanie nároku výplaty poisteného plnenia poškodenému zo strany poisťovne; uvedené žalobca v spore riadne preukázal. S poukazom na ustanovenie § 12 ods.3 zákona č.381/2001 Z.z. odvolateľ tvrdil, že uvedené ustanovenie neurčuje poisťovateľovi postup pre výpočet regresnej náhrady, stanovuje len hornú výšku postihového práva, ktoré je ohraničené výškou poskytnutého poistného plnenia.

2.2 Odvolateľ tak namietal, že súd prvej inštancie nebol oprávnený v konaní o náhradu poistného plnenia znížiť výšku požadovanej regresnej náhrady poistného plnenia aplikujúc zásadu primeranosti alebo aj iné kritériá, ktoré právna norma neobsahuje. Jediným oprávneným na určenie výšky náhrady poistného plnenia je poisťovateľ ako nositeľ tohto práva vyplývajúceho z poistného pomeru a zákona č.381/2001 Z.z.. Jediné obmedzenie určenia výšky regresného nároku definuje ustanovenie § 12 ods.3 zákona č.381/2001 Z.z.. Zdôraznil, že predmetom sporu nebol nárok spočívajúci v náhrade škody poškodeného, ale nárok na náhradu poistného plnenia; právna úprava tohto nároku nepriznáva súdu moderačné právo, ako je to pri náhrade škody. Žalobca preukázateľne poškodenému vyplatil zákonný nárok na náhradu škody, z uvedeného vyplýva, že žalovanému vznikol nárok na vyplatenie regresnej náhrady s poukazom na porušenie povinností vyplývajúcich žalovanému (odvolateľ nesprávne uviedol „žalobcovi“) zo zákona č.381/2001 Z.z.. Riadny nárok poisťovne nemôže byť súdom posudzovaný ako trestanie či postihovanie; uplatnenie nároku je v danom prípade riadnym výkonom práva. Z uvedeného dôvodu považoval odvolateľ napadnuté rozhodnutie za arbitrárne.

2.3 Žalobca v podanom odvolaní namietol aj nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; tvrdil, že jeho odôvodnenie je nedostatočné a rozporné so skutkovým a právnym stavom veci.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalobcu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. K odvolacím dôvodom zdôraznil, že zákon č.381/2001 Z.z. je špeciálnym zákonom k Občianskemu zákonníku; tvrdil, že posúdenie výšky regresného nároku je výlučnou úvahou súdu a nie autokratickým rozhodnutím žalobcu; poisťovateľ má v zmysle ustanovenia § 12 ods.1 písm. a) zákona č.381/2001 Z.z. proti poistníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti; z judikatúry vyplýva, že poisťovateľ nemá z titulu regresnej náhrady vždy nárok na 100% regresnú náhradu. Poukázal na závery vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. IV. ÚS 377/2018-52.

3.1 Žalovaný súhlasil so závermi súdu prvej inštancie, že výšku regresnej náhrady môže súd priznať len pri skúmaní výšky sumy vyplatenej z titulu poistenia, zohľadnení okolnosti, za ktorých škoda vznikla a pri zohľadnení osobných, zárobkových a majetkových pomerov toho, kto škodu spôsobil; v tomto smere poukázal na konkrétnu argumentáciu súdu prvej inštancie. Zdôraznil, že súd prvej inštancie podľa jeho názoru správne posúdil všetky podmienky pre určenie výšky regresnej náhrady, správne určil výšku regresnej náhrady vzhľadom na všetky okolnosti a súd prvej inštancie nemoderoval právo na náhradu škody aplikáciou ustanovenia § 450 Občianskeho zákonníka, ale určil výšku regresnej náhrady v súlade s ustanovením § 12 ods.1 písm. a) zákona č.381/2001 Z.z., a teda podľa špeciálnej právnej úpravy.

3.2 K odvolacej námietke nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia žalovaný tvrdil, že podľa jeho názoru sa súd prvej inštancie riadne vysporiadal so všetkými skutočnosťami potrebnými pre zákonné

rozhodnutie veci; riadne a podrobne opísal všetky skutočnosti potrebné pre určenie výšky regresnej náhrady v súlade s judikatúrou.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení (replika) k vyjadreniu žalovaného zotrval na podanom odvolaní a dôvodoch v ňom uvedených. Zotrval na tvrdení, že zákon č.381/2001 Z.z. v ustanovení § 12 ods.3 neurčuje poisťovateľovi postup pre výpočet regresnej náhrady, stanovuje len výšku postihového práva, ktoré je ohraničené výškou poskytnutého poistného plnenia; súd nie je oprávnený znížiť výšku požadovanej regresnej náhrady poistného plnenia aplikujúc kritériá, ktoré právna norma neobsahuje; oprávneným pre určenie výšky náhrady poistného plnenia je len poisťovateľ (vo vzťahu k tomuto tvrdeniu poukázal na závery vyplývajúce z rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 11Co/265/2010 zo dňa 11.05.2011). Odvolateľ tvrdil, že je výlučným právom poisťovateľa, či uplatní celý nárok alebo len jeho časť.

4.1 Odvolateľ považoval za absurdné tvrdenia žalovaného, že koncentrácia amfetamínu v jeho organizme bola príliš nízka na to, aby mala vplyv na jeho schopnosť viesť motorové vozidlo; z ustanovenia § 4 ods.2 písm. d) zákona č.8/2009 Z.z. vyplýva, že vodič nesmie viesť motorové vozidlo po požití návykovej látky, keď sa návyková látka môže ešte nachádzať v jeho organizme; nie je rozhodujúce, či prítomnosť návykovej látky v organizme vodiča má vplyv na vedenie motorového ho vozidla. Za nesporné považoval žalobca, že žalovaný bol v čase dopravnej nehody pod vplyvom návykovej látky; preto žalobca považoval tvrdenie žalovaného o tzv. cut-off koncentracii za právne irelevantné.

5. Žalovaný sa v ďalšom vyjadrení (duplika) k replike žalobcu napriek výzve súdu prvej inštancie písomne nevyjadril.

6. Ďalšie relevantné vyjadrenie podané nebolo.

7. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu určenom § 380 ods. 1, 2 C.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. v napadnutom rozsahu ako vecne správny vrátane závislého výroku o nároku na náhradu trov konania potvrdil.

7.1 Podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7.2 Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

8. Odvolanie v danom prípade nie je dôvodné.

Rozsudok súdu prvej inštancie je riadne a v súlade so zákonom odôvodnený, je z neho zrejmé, akými úvahami a právnymi názormi sa súd prvej inštancie riadil pri svojom rozhodovaní, je preskúmateľný a zrozumiteľný. Právne závery sú súladné s vykonaným dokazovaním, čo je zistiteľné z obsahu spisu. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom a argumentáciou súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, zistené skutočnosti riadne a dostatočne vyhodnotil, odôvodnil, z akého dôvodu žalobu zamietol vrátane dôvodu, pre ktorý nevykonal ďalšie navrhované dôkazy zo strany žalobcu. Odvolací súd sa s postupom a zo závermi súdu prvej inštancie v plnom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. Reagujúc na odvolacie dôvody strán sporu odvolací súd uvádza nasledovné skutočnosti:

8.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že tento svoje rozhodnutie založil na konštatovaní, že právny základ žalobou uplatneného nároku z titulu regresného plnenia v zmysle ustanovenia § 12 ods.1 písm. a) zákona č.381/2001 Z.z. je daný; rozhodujúc o výške nároku

však prihládol na kritériá koncipované v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 377/2018-52 z 31. januára 2019, podľa ktorých primeranosť náhrady možno ustáliť skúmaním výšky sumy vyplatenéj z titulu poistenia, zohľadnením okolností, za ktorých vznikla a skúmaním osobných, zárobkových a majetkových pomerov toho, kto škodu spôsobil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia pre odvolací súd presvedčivo vyplýva, ktoré kritériá súd prvej inštancie skúmal, aké skutočnosti zistil a ako ich zohľadnil pri posudzovaní dôvodnosti výšky uplatneného nároku. Je zrejmé, že pokiaľ ide o výšku škody, súd prvej inštancie vychádzal z celkovej škody, ktorá bola v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou a u všetkých poškodených vo výške 14.000,-Eur; majetkových pomerov žalovaného, ktorý deklaruje príjem vo výške 800,- Eur mesačne, ale pri mesačných splátkach úverov vo výške 730,- Eur mesačne, vychádzal tiež z okolností, za ktorých došlo ku škode, pričom prihládol na nevýznamnú koncentráciu návykových látok, ktorá podstatným spôsobom neovplyvňuje schopnosť viesť motorové vozidlo. Na základe takéhoto právneho posúdenia a vyhodnotenia podstatných skutkových okolností súd prvej inštancie pri posúdení primeranej výšky regresnej náhrady za dôvodnú považoval náhradu vo výške 25% z uplatneného nároku; ustálil, že takáto náhrada plní na jednej strane výchovný účinok a na strane druhej nie je pre žalovaného ekonomicky likvidačná. S uvedenými závermi súhlasí aj odvolací súd.

9. Odvolateľ podal odvolanie voči druhému výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento síce uznajúc právny základ nároku žalobcu po posúdení dôvodnosti výšky nároku v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

9.1 Odvolateľ tvrdil, že v prípade postihového práva poisťovne nejde o nárok na náhradu škody, ale o nárok poisťovateľa vyplývajúci z poistného vzťahu založeného poistnou zmluvou; postihové právo žalobcovi ako poisťovní vzniklo okamihom výplaty poistného plnenia poškodenému. S uvedenými tvrdeniami nemožno inak, ako súhlasiť, v konečnom dôsledku súd prvej inštancie žalobe v časti vyhovel, nakoľko uznal, že právny základ nároku je daný.

9.2 Žalobca zdôraznil, že ustanovenie § 12 ods.3 zákona č.381/2001 Z.z. nestanovuje poisťovateľovi postup pre výpočet regresnej náhrady, stanovuje len hornú výšku postihového práva, ktoré je ohraničené výškou poskytnutého poistného plnenia. Odvolateľ však opomína, že podľa ustanovenia § 12 ods.1 písm. a) zákona č.381/2001 Z.z. má poisťovateľ proti poistníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo časti; z uvedeného vyplýva, že poisťovateľ nie je oprávnený bez ďalšieho posúdenia kritérií primeranosti a najmä výchovného účelu regresnej náhrady stanoviť výšku regresnej náhrady automaticky v jej maximálnej výške, a teda vo výške poskytnutého poistného plnenia. Žalobca opomína, že výška regresnej náhrady by nemala byť tak vysoká, aby zanikal význam poistenia. Z preskúmvanej veci vyplýva, že žalobca ako poisťovateľ takto nepostupoval.

9.3 Ak odvolateľ namietal, že súd nie je oprávnený znížiť výšku požadovanej náhrady, takýto výklad je v rozpore s citovanými ustanoveniami zákona č.381/2001 Z.z. a najmä s právomocou súdov prejednávať a rozhodovať súkromnoprávne spory, ak ich podľa zákona neprejednáujú a nerozhodujú iné orgány (§ 3 C.s.p.); odvolateľ celkom zrejme nesprávne vidí právomoc súdu iba v otázke danosti právneho základu nároku a nie aj jeho výšky.

9.4 Uvedené tvrdenie žalobcu je ale v rozpore s rozhodovacou praxou súdov; žalovaný správne poukázal na závery vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 377/2018 zo dňa 31.01.2019, podľa ktorého: „regresná náhrada má plniť výchovný a nie likvidačný účel, a má zohľadniť okolnosti, za ktorých došlo k vzniku škody. Primeranosť náhrady možno ustáliť skúmaním výšky sumy vyplatenéj z titulu poistenia (pri zohľadnení, či ide o sumu konečnú alebo u sumu, ktorá sa v budúcnosti bude zvyšovať), zohľadnením okolností, za ktorých škoda vznikla, a tiež skúmaním osobných, zárobkových a majetkových pomerov toho, kto škodu spôsobil. Až posúdením týchto troch komponentov možno dospieť k záveru o tom, či regresná náhrada je primeraná. Aplikácia dvoch komponentov - výšky plnenia a miery jej percentuálneho zníženia a okolností, za ktorých došlo ku škode - nie je dostatočným podkladom pre záver o primeranosti regresnej náhrady. Je nevyhnutné aplikovať súčasne aj tretí komponent, t.j. konkrétne pomery toho, kto škodu spôsobil, lebo len tak možno dosiahnuť účel regresnej náhrady. Skúmanie pomerov toho, kto škodu spôsobil, umožní primerane určiť výšku regresnej náhrady tak, aby plnila výchovný (odstrašujúci) účinok, a vyhnúť sa tomu, aby výška regresnej náhrady nebola príliš nízka - keď nenaplní svoj účel a na druhej strane, aby nebola (ekonomicky) likvidačná“. Ústavný súd v citovanom rozhodnutí priamo vyčítal všeobecným súdom, že

aplikovali len dve z požadovaných kritérií; z uvedeného dôvodu nálezom rozhodol o porušení práva sťažovateľa. Aj z uvedeného nielen pre súd prvej inštancie, ale aj pre odvolací súd vyplýva, že súdy sú oprávnené a povinné pri posudzovaní uplatnených nárokov na regresnú náhradu, prihliadať nie len na jej autoritatívne stanovenie poisťovateľom (a rozhodnúť tak iba o tom, či základ nároku je daný), ale prihliadať aj na ďalšie kritériá, a to výška celkovej sumy vyplatenej z titulu poistenia, okolnosti, za ktorých ku škode došlo a osobné, zárobkové a majetkové pomery toho, kto škodu spôsobil. Na okraj odvolací súd uvádza, že ústavný súd dokonca pripustil aj posúdenie nároku na regresné plnenie aj podľa ďalších komponentov (zohľadnenie priemernej, prípadne minimálnej mzdy v hospodárstve v prípade nemožnosti riadneho zistenia pomerov, kontumačné určenie výšky regresnej náhrady pri zjavne špekulatívnom a zneužívajúcom prístupe pri preukazovaní svojich pomerov toho, kto škodu spôsobil).

9.5 Ak odvolateľ tvrdil, že právna norma žiadne kritériá neobsahuje a jediným oprávneným na určenie výšky regresného nároku je poisťovateľ, odvolací súd zdôrazňuje, že podľa ustanovenia § 12 ods.1 písm. a) zákona č.381/2001 Z.z. poisťovateľ môže uplatniť regresný nárok na celú výšku plnenia alebo len na jeho časť. Odvolací súd tak zdôrazňuje, že poisťovateľ môže uplatniť postihové právo na celé plnenie, ktoré poskytol poškodenému, na časť tohto plnenia a môže postihové právo neuplatniť. Nárok mu patrí, uplatnenie nároku je na zvážení poisťovateľa. Ak zákon umožňuje uplatňovať postihové právo v takto širokom rozpätí (od neuplatnenia postihového práva až po uplatnenie regresu do výšky plnenia poškodenému), je logické, že výška regresu nemôže byť ľubovoľná, ale musí predovšetkým napĺňať aj princípy a spravodlivosti. V preskúmvanej veci je zrejmé, že medzi poisťovňou a poisťníkom vznikol spor nie o základ nároku, ale o jeho výšku. Ak poisťovňa striktno vymedzila svoj nárok len tým, že je súladný so zákonom na hornej hranici bez odôvodnenia výšky regresného nároku, závery súdu prvej inštancie, ktorý si osvojil výklad a konštatovania Ústavného súdu Slovenskej republiky, nie sú výsledkom nesprávneho právneho posúdenia.

9.6 Žalobca namietal, že súd prvej inštancie nebol oprávnený aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o moderačnom práve. K uvedeného odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie moderačné právo nevyužil, o škode nerozhodoval. Posúdil spor poisťovateľa a poisťníka ohľadne výšky regresného nároku, pričom zohľadnil, že funkcie regresnej náhrady a ustálil, prečo požadovanú sumu považoval pre žalovaného za likvidačnú. V tomto smere nemožno záverom súdu prvej inštancie nič vytknúť. Tvrdenie o arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia neobstojí; napadnuté rozhodnutie nie je v žiadnom prípade založené na svojvôli súdu a rozporné so zákonom; súd prvej inštancie riadne vysvetlil, ktoré ustanovenia na zistený skutkový stav aplikoval a prečo rozhodol tak, ako rozhodol; svoj záver oprel o právne názory vyšších súdnych inštancií.

9.7 Argumentácia žalobcu závermi vyplývajúcimi z rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 11Co/265/2010 zo dňa 11.05.2011 neobstojí s prihliadnutím na neskôr vyslovený názor ústavného súdu vo vyššie citovanom náleze.

9.8 Napokon, pokiaľ žalobca reagoval na tvrdenie žalovaného o nízkej koncentrácii amfetamínu v jeho organizme, s uvedenou skutočnosťou sa podrobne vysporiadal už súd prvej inštancie, keď konštatoval, že aj túto nízku hladinu látky považoval za skutočnosť, pre ktorú uznal danosť právneho základu uplatneného nároku. Ak však konštatoval, že žalovaný by pri posudzovaní výšky uplatneného nároku nemal byť postavený na rovnakú úroveň ako vodič, ktorý spôsobí dopravnú nehodu pod vplyvom ťažkej opitosti a vyhodnocoval tým kritérium okolností, za ktorých škoda vznikla, nemožno jeho záverom opätovne nič vytknúť. V konečnom dôsledku uvedené tvrdenie žalobcu nebolo odvolacím tvrdením (tvrdením realizovaným v lehote na podanie odvolania).

10. Odvolacou námietkou bolo tvrdenie, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný, jeho odôvodnenie je nedostatočné a rozporné so skutkovým a právnym stavom veci.

10.1 V súvislosti s námietkou nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu; nedostatok odôvodnenia rozhodnutia spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Rozhodnutie musí vychádzať zo stavu zisteného v súdnom konaní; musí obsahovať náležitosti uvedené v § 220 ods.2 C.s.p.; v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne

argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Nepreskúmateľným nie je len rozhodnutie, ktoré neobsahuje vôbec odôvodnenie alebo ktorého odôvodnenie je nedostatočné, ale za nepreskúmateľné je možné označiť aj také rozhodnutia, ktoré obsahujú také odôvodnenie, ktoré si vo vzťahu k výroku rozhodnutia vzájomne odporuje. Kritériom pre posúdenie (ne)preskúmateľnosti rozhodnutia je splnenie náležitostí odôvodnenia ustanovených zákonom.

10.2 Na rozdiel od odvolateľa odvolací súd vadu spočívajúcu v nepreskúmateľnosti rozsudku okresného súdu nezistil. Je súladné s ustanovením § 220 ods.2 C.s.p., jasne z neho vyplýva, z akých dôvodov súd prvej inštancie žalobe vyhovel len v časti uplatneného nároku (25% z požadovaného plnenia) a vo zvyšnej časti žalobu žalobcu zamietol. Odvolateľ ani neuviedol, čo napadnutý rozsudok neobsahuje (tvrdenie, že odôvodnenie je nedostatočné) a zároveň nepoukázal konkrétne na rozpornosť výrokov rozhodnutia s jeho odôvodnením, prípadne vzájomnú rozpornosť dôvodov rozhodnutia. Odvolacia námietka nepreskúmateľnosti je tak aj nekonkrétna.

11. Odvolací súd napokon uvádza, že právne závery vyslovené v napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie a v tomto rozsudku nepovažuje za odklon od záverov vyslovených v rozsudku okresného súdu sp.zn. 10C/14/2020-100 zo dňa 23.9.2020 a rozsudku odvolacieho súdu sp.zn. 11Co/95/2020 zo dňa 25.2.2021, a to vzhľadom na v uvedenom konaní uplatnenú výšku regresnej náhrady (85,77 Eur), ktorá nemohla byť pre žalovaného považovaná za likvidačnú. Už v rozsudku sp.zn. 10C/14/2020 okresný súd upozornil, že v prípade ďalších uplatnených nárokov bude nutné zohľadniť primeranosť výšky regresnej náhrady (tak ako to právne posúdil v napadnutom rozsudku); odvolací súd v rozsudku sp.zn. 11Co/95/2020 rovnako výšku uplatneného nároku nepovažoval za likvidačnú a posúdenie primeranosti výšky regresnej náhrady nevyhlásil.

12. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd odvolaním napadnuté rozhodnutie podľa § 387 ods.1, ods.2 C.s.p. ako vecne správne potvrdil, vrátane výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie, ktorý priznanie náhrady trov konania odôvodnil tým, že žalobca bol úspešný čo do základu nároku a výška priznaného nároku závisela v danom prípade od voľnej úvahy súdu posudzujúceho kritériá primeranosti uplatneného regresného nároku. Voči tejto argumentácii odvolateľ námietky nemal.

13. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., z ktorého vyplýva: „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí“. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p. V predmetnom prípade bol v odvolacom konaní plne úspešný žalovaný, preto mu podľa vyššie uvedených ustanovení vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré mu odvolací súd priznal v rozsahu 100% proti v odvolacom konaní plne neúspešnému žalobcovi.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).